

LIEKSAN KAUPUNKI

VUONISLAHDEN OSAYLEISKAAVA

OSALLISTUMIS- JA ARVIONTISUUNNITELMA 27.8.2010, tarkistettu 12.10.2017

Kuva 1: Viistokuva Vuonislahdesta

KAAVAN HYVÄKSYMINEEN:

Kaupunginhallitus _____
Kaupunginvaltuusto _____

Lainvoimaisuus _____

Lieksan kaupungin elinvoimapalvelut, Maankäyttö

JOHDANTO

Vuonisolahtea on asutettu kivikaudelta saakka. Kylä syntyi 1600-luvun puolivälissä, jolloin Jauhiaisensalmen molemmille puolille nousi kuusi taloa ja Kelvånjärven rannalle kaksi taloa. Vuonislahden kylä käsitti alussa laajoja alueita ympäristöstään. Muun muassa Koli ja Hattusaari Pielisen länsirannalla olivat vuonislahtelaisten takamaita.

Joensuun ja Lieksan välille vuonna 1909 valmistunut rautatie muutti huomattavasti maisemaa. Elinkeinoelämä sai piristysruiskeen käsityöläisten, muiden tulokkaiden ja kaupankäynnin myötä. Vuonislahdesta tuli myös merkittävä matkailuliikenteen solmukohta rautatien sekä Vuonislahden ja Kolin välisen reittilaivaliikenteen ansiosta. Säännöllinen reittiliikenne kesti 1910-luvulta vuoteen 1994. Vuonislahden kyläkeskus sijaitsee kaupan, koulun, Kukkumäen, aseman ja laivarannan alueella. Parhaimmillaan 1950–60-luvuilla kylässä toimi jopa neljä kauppaa. Kylän arvokkaimpia rakennuksia ovat vuonna 1888 valmistunut koulu piharakennuksineen, asemarakennukset sekä Kukkumäen laella uljaana seisova seurojentalo. Kukkumäellä on myös Jauhiaisien taistelun muistomerkki, joka kertoo Suomen sodan aikaisista taisteluista venäläisiä vastaan.

Maaseudun maankäytön suunnittelu muun muassa kyläkaavoituksen kautta on tullut ajankohtaiseksi vuoden 2009 alussa voimaan tulleen maankäyttö- ja rakennuslain muutoksella, jonka mukaan rakennusluvut ovat myönnettävissä yleiskaavan perusteella.

Kyliä tukevalla kaavoituksella vahvistetaan maaseudun kylämuotoista asumista ja vähennetään haja-asutusalueiden ohjaamatonta rakentamista.

Osayleiskaavan tavoitteena on hyödyntää olemassa olevaa Vuonislahden kylärakennetta vähentäen sen hajautumista. Kaavatyön tavoitteena on muun muassa mahdollistaa palvelujen säilyminen ja elinkeinojen kehittäminen sekä helpottaa vesihuollon järjestämistä.

Vuonislahden tunnuslukuja:

Asukkaita kaava-alueella: 117 henkilöä (2008), kylän tilastoalueella 197 henkilöä

Työpaikkoja kaava-alueella kaavatyön alkaessa: 14, tilastoalueella 24

Rakentaminen: 1–2 uudisrakennusta tai laajennusta vuodessa

Palvelut: ravintola, hostelli, kahvila, posti ja kauppa sekä julkista palveluista ryhmäperhepäiväkoti ja vanhusten hoitokoti

Kuvat: Vuonislahden kyläarkisto, Ilmakuvat Heikki Haapalainen

Lähteenä: Vuonislahti -lehti ja Reino Kuivalaisen luentojen materiaali

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	2
SISÄLLYSLUETTELO	3
1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT	4
1.1 Kaavan nimi ja tarkoitus	4
1.2 Suunnittelualue.....	4
1.3 Suunnittelutehtävän määrittely	4
3 SUUNNITTELUN TAVOITTEET JA LÄHTÖKOHDAT	4
3.1 Osayleiskaavan tavoitteet	4
3.2 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.....	5
3.3 Maakuntakaava	5
3.4 Yleiskaava	6
3.5 Asemakaava	6
3.6 Rakennusjärjestys	6
3.7 Muut suunnitelmat ja selvitykset.....	6
4 VUOROVAIKUTUSMENETTELY	7
4.1 Vaikutusalue.....	7
4.2 Osalliset	7
4.3 Tiedottaminen	7
4.4 Osallistuminen.....	8
4.5 Viranomaisyhteistyö	8
5 VAIKUTUSTEN ARVIOINTI.....	8
5.1 Selvitettävät vaikutukset.....	8
5.2 Vaikutusten arviointimenetelmät	8
5.3 Vaihtoehdot	8
6 KAAVOITUSPROSESSIN ETENEMINEN	9
7 YHTEYSTIEDOT	9
8 PALAUTE OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA.....	9

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1 Kaavan nimi ja tarkoitus

Vuonislahden osayleiskaava, diaarinumero 610/63.631/2010. Oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laatiminen Vuonislahden kyläalueelle.

1.2 Suunnittelualue

Vuonislahden kylän keskusta rantoineen ja lähialueineen muodostavat suunnittelualan.

Vuonislahti on vanha Pielisen rantakylä Kolin kansallispuiston ja matkailualueen länsipuolella Pielisen jäädessä alueiden väliin. Lieksan keskusta on noin 28 kilometrin etäisyydellä.

Kuva 2: Suunnittelualan alustava raja

1.3 Suunnittelutehtävän määrittely

Osayleiskaavahanke on käynnistynyt maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena kyläkaavoitushankkeena. Kaavahanketta on jatkettu prosessin edetessä osayleiskaavatyönä. Kaavatyön käynnistymiseen johtaneiden selvitysten tekeminen on aloitettu vuoden 2009 aikana.

Vuonislahden kylässä on pidetty 29.6.2010 kyläkaavakokous, jossa on käyty läpi kyläkaavoituksella tavoiteltavia asioita. Samalla on keskusteltu kaavoitettavan alueen rajauksesta.

3 SUUNNITTELUN TAVOITTEET JA LÄHTÖKOHDAT

3.1 Osayleiskaavan tavoitteet

Osayleiskaavan yleisenä tavoitteena on mahdollistaa kylän ydinalueen kehittyminen ja elinkeinojen harjoittaminen. Ydinalueen kehittämisen kautta edistetään maaseutuasumisen mahdollisuuksia ja vähennetään asutuksen hajautumisesta aiheutuvia haittoja. Kyläläisten toimeentulomahdollisuuksia on tavoitteena vahvistaa muun muassa mahdollistamalla matkailun, virkistys- ja kulttuuritoiminnan, palvelujen ja yritystoiminnan monipuolistaminen.

Alueen suunnittelun tavoitteena on ohjata ja kehittää valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön ja kylämaiseman vaalimisen kannalta tärkeää Vuonislahden kylän rakentamista ja kulttuurimaisemaa.

Yksityiskohtaisempaan tavoitteena on mahdollistaa Vuonislahden kyläkeskuksessa pysyvä, ympärivuotinen asutus ottaen vaadittavat edellytykset huomioon.

Kylän kasvusuunnaksi tavoitellaan Karjolahden aluetta, rautatieaseman seutua ja Hiekkala–Hukkakallion alueita.

3.2 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden, VN 30.11.2000/13.11.2008, tehtävänä on osaltaan tukea ja edistää maankäyttö- ja rakennuslain yleisten tavoitteiden ja laissa määriteltyjen alueidenkäytön suunnittelun tavoitteiden saavuttamista sekä vastata uusiin haasteisiin erityisesti ilmastonmuutoksen osalta.

Tavoitteiden ryhmittely:

- toimiva aluerakenne
- eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu
- kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat
- toimivat yhteysverkostot ja energiahuolto
- luonto- ja kulttuuriympäristönä erityiset aluekokonaisuudet
- ilmastonmuutos

3.3 Maakuntakaava

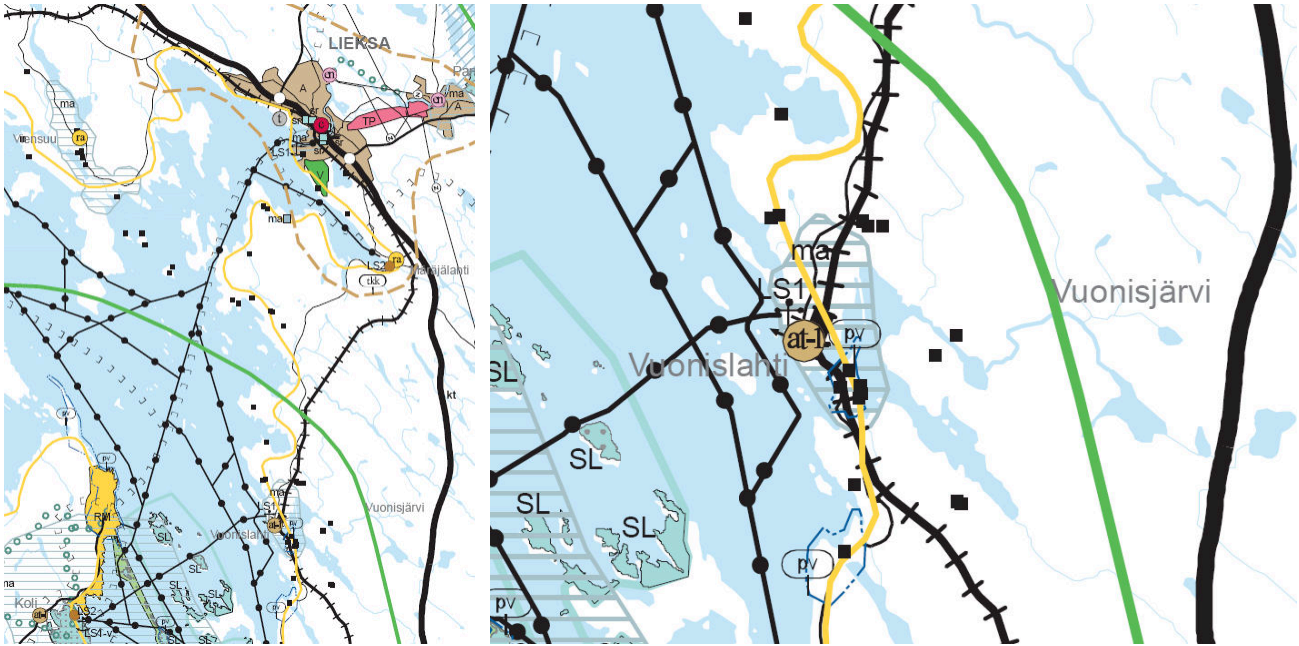
Suunnittelualueella on voimassa Pohjois-Karjalan maakuntakaava, joka koostuu neljästä eri vaihemaakuntakaavasta. Maakuntakaavan 1. vaihe on hyväksytty 21.11.2005 maakuntavaltuustossa ja vahvistettu 20.12.2007 valtioneuvostossa.

Maakuntakaavan ensimmäistä vaihetta täydentävä 2. vaihe on hyväksytty 4.5.2009 maakuntavaltuustossa ja se on vahvistettu ympäristöministeriössä 10.6.2010.

Maakuntakaavan 3. vaihe on hyväksytty 3.6.2013 maakuntavaltuustossa ja se on vahvistettu ympäristöministeriössä 5.3.2014. Kaavassa käsitellään maankäyttöluokat, joita ei ole käsitelty aikaisemmissa vaiheissa.

Maakuntakaavan 4. vaihe on hyväksytty maakuntavaltuustossa 15.6.2015 ja vahvistettu ympäristöministeriössä 5.3.2017.

Maakuntahallitus on käynnistänyt 21.12.2015 kaavatyön Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040. Maakuntahallitus on hyväksynyt kokouksessaan 20.6.2016 maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman. Maakuntakaavalle asetetuista tavoitteista on pyydetty lausunnot.

Kuvat 3 ja 4: Ote maakuntakaavasta

Osayleiskaava-alue sijoittuu maakuntakaavassa muun muassa kyläalueelle (at) ja kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeälle alueelle (ma). Maakuntakaavassa on osoitettu muun muassa Vuonislahden kyläalue sekä Pielisen rantojen kehittämisen kohdealue.

3.4 Yleiskaava

Osayleiskaava-alueella ei ole oikeusvaikutteista yleiskaavaa.

3.5 Asemakaava

Osayleiskaava-alueella Rekiniemen Pappilan alueella on voimassa ranta-asemakaava, jolla alueen pääkäyttötarkoitukseksi on osoitettu AL-1. Muutoin kaava-alueella ei ole voimassa asemakaavoja.

3.6 Rakennusjärjestys

Osayleiskaava-alueella on voimassa Lieksan kaupungin rakennusjärjestys, jonka kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 30.1.2012. Rakennusjärjestyksen uusiminen on vireillä.

3.7 Muut suunnitelmat ja selvitykset

Osayleiskaavatyössä on käytetty Pohjois-Karjalan maakuntakaavan eri vaiheiden yhteydessä laadittuja selvityksiä ja muita maakunnallisia selvityksiä niiltä osin kuin ne koskevat kaava-aluetta ja kaavan vaikutusalueita.

Paikallisesti on laadittu selvitys muun muassa alueen palveluista ja asutuksesta.

Pielisen rantaosayleiskaavoituksen yhteydessä on laadittu luonto- ja maisemaselvitys vuonna 1995, linnustoselvitys vuosina 2002–2004, muinaisjäännösinventointi vuonna

2001, rakennusinventointi (AYK) vuonna 2003 ja julkaisu 2004 sekä täydennetty vuonna 2009, luonto- ja maisemaselvitys vuonna 2013.

Kaava-alueen luonto- ja maisemaselvitys on päivitetty sekä laadittu rakennusinventointi.

4 VUOROVAIKUTUSMENETTELY

4.1 Vaikutusalue

Kaavan vaikutukset kohdentuvat kaava-alueelle sekä välillisesti kaava-alueen ulkopuolelle. Heijastusvaikutukset voivat olla moniulotteisia, minkä vuoksi vaikutusalue määrittyy maankäyttöratkaisujen kautta.

4.2 Osalliset

Osallisia ovat maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Keskeisiä osallisia ovat:

- Maanomistajat
- Kaava-alueen asukkaat
- Kaupungin asianomiset palvelualueet ja yksiköt
- Rakennusvalvontaviranomainen
- Ympäristönsuojeluviranomainen
- Kotiseutuliitto
- Vuonislahden kyläseura ry
- Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
- Pohjois-Karjalan ELY-keskus
- Pohjois-Savon ELY-keskus
- Liikennevirasto
- Museovirasto
- PKS Sähkönsiirto Oy
- Terveystieteiden tutkimuskeskus
- Lieksan kansanterveystyön kuntayhtymä
- Telia Finland Oyj
- TikkaCom Oy
- Luonto-Liiton Savo-Karjalan luontopiiri
- Maamittauslaitos

4.3 Tiedottaminen

Kaavoituksen vireilletulosta on ilmoitettu kuulutuksella Lieksan lehdessä 18.9.2010 ja kaupungin virallisella ilmoitustaululla 20.9.–20.10.2010 sekä kaupungin Internet-sivuilla.

Kaavoitusprosessin etenemisestä ja nähtävilläoloista tiedotetaan siten kuin maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää. Kuulutukset julkaistaan paikallislehdessä sekä pidetään nähtävillä kaupungin virallisella ilmoitustaululla.

Ulkopaikkakuntalaisia maanomistajia tiedotetaan kirjeitse maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla.

Kaavaprosessin aikana järjestettävistä tilaisuuksista tiedotetaan erikseen.

4.4 Osallistuminen

Osallisille varataan mahdollisuus osallistua kaavatyön valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia, ilmaista kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta sekä mahdollisuus arvioida osallistumis- ja arviointisuunnitelman riittävyttä. Mikäli suunnitelma on puutteellinen, osallisilla on mahdollisuus tehdä ELY-keskukselle esitys koskien osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta käytävää neuvottelua. Mahdolliset muutos- tai neuvottelutarpeet tulee esittää ennen kuin kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville. ELY-keskus järjestää tarvittaessa neuvottelun, jonne myös esityksen tekijä kutsutaan.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja kaavaluonnoksesta saadut mielipiteet, kaavaehdotuksesta saadut muistutukset sekä kaikissa vaiheissa saadut lausunnot käsitellään ja niihin laaditaan vastineet kaavaselostuksen yhteyteen. Niille, jotka kirjallisesti pyytävät ja samalla ilmoittavat osoitteensa, ilmoitetaan kunnan perusteltu kannanotto kaavaehdotuksesta jätettyyn muistutukseen.

4.5 Viranomaisyhteistyö

Aloitusvaiheen viranomaisyhteistyö (MRL 66 § MRA 18 §) on järjestetty. Tarvittaessa järjestetään työneuvotteluja sekä viranomaisyhteistyö kaavaehdotuksen oltua nähtävillä.

5 VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

5.1 Selvitettävät vaikutukset

Kaavoituksen yhteydessä selvitetään MRL 9 §:n ja MRA 1 §:n mukaiset vaikutukset. Ympäristövaikutusten arvioinnilla on tärkeä merkitys muun muassa maankäytön aluevarausten mitoittamiseen ja sijoittamiseen.

Osayleiskaavan ympäristö- ja muut vaikutukset selvitetään ja arvioidaan tarpeellisessa määrin.

5.2 Vaikutusten arviointimenetelmät

Vaikutuksia arvioidaan ja tarkennetaan koko kaavaprosessin ajan. Ympäristö- ja muita vaikutuksia arvioidaan kaavaratkaisuun, lähtötietoihin, tehtyihin selvityksiin sekä luonnos- ja ehdotusvaiheessa saatuihin palautteisiin perustuen sekä yhdessä ohjausryhmän ja keskeisten osallisten kanssa.

5.3 Vaihtoehdot

Vaihtoehtojen tarkastelussa huomioidaan kaavatyölle asetetut tavoitteet. Tarkasteltavat vaihtoehdot ovat vaihtoehto 1, jossa osayleiskaavoitukselle asetetut tavoitteet eivät toteudu ja rakentaminen ratkaistaan suunnittelutarveratkaisuilla sekä vaihtoehto 2, jossa alueelle laaditaan oikeusvaikutteinen osayleiskaava tavoitteiden mukaisesti.

6 KAAVOITUSPROSESSIN ETENEMINEN

Toteutunut ja tavoitteellinen aikataulu:

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma syksy 2010, uudelleen nähtävillä syksy 2017
- Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu 27.5.2014, Pohjois-Karjalan ELY-keskus
- Yleisötilaisuus 9.4.2015, Vuonislahti
- OAS ja kaavaluonnos nähtävälle ja valmisteluvaiheen kuuleminen syksy 2017
- Kaavaehdotus julkisesti nähtävälle ja ehdotusvaiheen kuuleminen kesä 2018
- Osayleiskaavan hyväksyminen syksy 2018

Valmistelu- ja luonnosvaiheen nähtävilläolon yhteydessä on mahdollista antaa mielipiteensä. Asianomaisilta viranomaistahoilta pyydetään lausunto.

Ehdotusvaiheen nähtävilläolon yhteydessä on mahdollista jättää muistutuksensa. Asianomaisilta viranomaistahoilta pyydetään lausunto.

Osayleiskaavan hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto kaupunginhallituksen esityksestä. Hyväksymistä koskevasta päätöksestä on mahdollista valittaa hallinto-oikeuteen.

7 YHTEYSTIEDOT

Lieksan kaupunki, Maankäyttö, Pielisentie 3, 81700 Lieksa, kirjaamo@lieksa.fi

Maankäyttöpäällikkö Anna-Maria Latosaari, puh. 040 1044 840
sähköposti: anna-maria.latosaaari@lieksa.fi

Maankäyttösunnittelija Reino Hirvonen, puh. 040 1044 714
sähköposti: reino.hirvonen@lieksa.fi

FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy Kuopio, DI Timo Leskinen puh. 040 5089 680
sähköposti: timo.leskinen@fcg.fi

Kylä Internet-sivuilla <http://www.vuonislahti.fi>, vuonis@vuonis.net
Kaavat Internet-sivuilla <http://www.lieksa.fi>

8 PALAUTE OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA

Palautetta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta voi antaa koko kaavaprosessin ajan Lieksan kaupungin maankäyttöön.

Lieksassa 27.8.2010, tarkistettu 12.10.2017

LIEKSAN KAUPUNKI, Maankäyttö, Maankäyttöpäällikkö Anna-Maria Latosaari